

Zaadbehandeling

Een effectieve behandeling tegen bladluis

voorjaar 2007

Bestrijding van bladluis in bladgewassen is door de komst van zaadcoating en nieuwe technieken als Sanokote Smart of phyto-drip eenvoudiger geworden. Met deze technieken wordt bij het zaaien een kleine hoeveelheid middel aan het gewas toegediend. Door de langdurige en systemische werking blijft het gewas vanaf het zaaien vrij van luis. Er is minder actieve stof nodig en er zijn minder gewasbehandelingen tegen bladluis noodzakelijk.

Meerdere technieken.

In steeds meer gewassen, waaronder bladgewassen (slasoorten en andijvie), wordt met succes een vorm van zaadbehandeling tegen insecten toegepast. Er zijn meerdere technieken mogelijk: zaadcoating, pillering, Sanokote Smartpil (dummy pil) en phyto-drip. Bij zaadcoating en pillering worden de gebruikte insecticiden in zeer kleine hoeveelheden op het zaad aangebracht. De Sanokote Smartpil, ook wel dummy-pil genoemd, is een techniek waarbij een dood zaadje van het gewenste insecticide wordt voorzien en bij het cultuurgewas wordt gelegd. Het middel rondom het dode zaadje komt dan beschikbaar voor de plant. Phyto-drip is een techniek waarbij tijdens het zaaien via een druppelsysteem het gewenste middel op het potje wordt gebracht.

Voor- en nadelen.

Elke techniek heeft voor- en nadelen. Belangrijke voordelen van al deze methoden zijn dat de plant vanaf

het begin wordt beschermd, er nauwelijks middel in het milieu terecht komt en dat natuurlijke vijanden worden gespaard. Het insecticide komt immers alleen daar waar het nodig is. De Sanokote Smartpil en de phyto-drip hebben als voordeel dat ze flexibeler zijn in te zetten. Zo kan er nog vrij eenvoudig een behandeling worden uitgevoerd, als u op het laatste moment nog planten bijbestelt. Deze technieken vragen echter wel om speciale apparatuur en extra handelingen bij de plantenkweker. De flexibiliteit is gemakkelijk voor de zaad- en opkweekbedrijven, maar ook voor de teler die de planten afneemt. Zaadcoating heeft als nadeel dat er langer van tevoren moet worden gepland dan bij de andere methoden. Het behandelen van het zaad vraagt

enige tijd. Bij het ter plaatse zaaien van gewassen heeft zaadcoating de voorkeur boven andere methoden. Als teler kunt u met gecoat zaad op dezelfde wijze aan de slag als met onbehandeld zaad.

Meer mogelijkheden

Voor de zaadbehandeling komen steeds meer verschillende stoffen beschikbaar. Zo kunt u voor de bestrijding van bladluis kiezen uit Cruiser 70WS (werkzame stof thiamethoxam) of Gaucho (werkzame stof imidacloprid). In andere gewassen zijn middelen voor zaadcoating beschikbaar tegen vliegen, tripsen, rupsen en aardvlo.

Luisbestrijding:

Actieve stof en milieubelasting bij 1,5-3% organische stof en 1% drift

	Actieve stof kg a.s./	Milieu-effecten		
		Waterleven MBP	Grondwater MBP	BRI-lucht kg a.s./ha
Basis zaadcoating + één gewasbehandeling				
Zaadcoating met Gaucho	0,04	0	12*	0
1x gewasbehandeling				
Pirimor	0,25	55	125	0,04
Totaal met coating	0,29	55	137	0,04
Uitsluitend gewasbespuitingen				
Dimethoaat 2x	0,40	2	0	0,08
Pirimor 2x	0,50	110	250	0,08
Spruzit	0,20	727	2	0,03
Totaal	1,10	839	252	0,19
Besparing	74%	93%	46%	95%

* vanwege plaatsing op perspot uitgegaan van 3-6% organische stof

Met zaadcoating worden grote besparingen op actieve stof en op milieueffecten gerealiseerd. Deze besparingen zijn het hoogst bij MBP-waterleven en BRI-lucht.

Ervaringen uit de praktijk

Toon en Jos Sweep, bladgewassentelers uit Prinsenbeek en kernbedrijf bij de bladgewassengroep Telen met toekomst

“Zaadcoating van slasoorten en andijvie met Gaucho is voor ons een uitkomst. Het pakket middelen tegen luis is erg beperkt. Zeker in bepaalde perioden zoals de problemen met rode perzikluis in herfstandijvie. Daar hadden we in het verleden veel last van. Het brengt ook rust op het bedrijf. We hebben vertrouwen in de werking van de zaadcoating en het vergt minder arbeid. Wat het milieu betreft, wordt er maar weinig werkzame stof gebruikt. Omdat het middel alleen bij de plant wordt toegediend. Enkele

jaren geleden werden veel insecticiden gespoten. Sinds de zaadcoating is de milieubelasting op ons bedrijf fors lager. Van collega's die lollo rossa telen, vernamen we dat de luis heel hardnekkig kan zijn. Door de zaadcoating worden

nog maar weinig insecticiden gebruikt. De rups vraagt wel aandacht. Bij andijvie zien we wel wat extra uitval. Soorten met een zwakke kiem kun je niet coaten. Bij de slasoorten is er geen effect op de kiemkracht.”

Tips

Blijf controleren.

Blijf uw gewas controleren op ziekten en plagen. Het toepassen van een systemisch insecticide aan de start van de teelt, wil niet zeggen dat u niet meer in uw gewas hoeft te kijken. Rups en trips worden bijvoorbeeld niet door de huidige middelen bestreden. Blijf natuurlijk altijd controleren op luis. Bij een aantasting is

een gewasbespuiting noodzakelijk. Laat u niet verrassen: pas altijd een zaadbehandeling toe, omdat ook bij kleine partijen of een vroege planting luizen (plotseling) actief kunnen zijn. Verder is de werking eindig. Hoe korter voor de oogst hoe intensiever u het gewas moet controleren.

kant, waar ze beter zijn te bestrijden. Controleer in het bijzonder aan de onderzijde van de oudere bladeren, hier kunnen zich hele populaties luis ontwikkelen.

Werking is breder.

De middelen die op of bij het zaad gebracht worden, werken tegen meer dan alleen luis. De werking is gezien de dosering niet altijd volledig, maar kan u helpen deze plagen te beheersen. Bij diverse plagen als cicaden, wantsen en bodemplagen als varenrouwmug, miljoenpoot, springstaart en aardvlo is de druk veelal laag en zal de zaadbehandeling afdoende zijn om geen schade van het insect te ondervinden.

Meer informatie:

- Neem voor meer informatie contact op met uw adviseur, zaadleverancier of plantenkweekbedrijf.
- Raadpleeg de Gewasbeschermingsgids Vollegrondsgroenten en Aardbeien van DLV Plant.

Luisresistente rassen.

Steeds meer sla is resistent tegen de groene slaluis, *Nasonovia ribisnigri*. Past u zaadcoating toe of vertrouwt u op de resistentie en voor de andere soorten op gewasbehandelingen? De groene slaluis is een soort die vooral diep wegekruipt in de krop of bol en daardoor moeilijk te raken is bij een gewasbehandeling. Andere soorten blijven vaak wat meer aan de buiten-

Praktijknetwerk Telen met toekomst werkt aan een breed gedragen duurzame teelt in de plantaardige sectoren. Ruim 400 ondernemers testen en beoordelen duurzame teeltmaatregelen, 'Best Practices,' op de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met diverse partijen die het boerenerf c.q. de tuin betreden. Deze folder is met grote zorg samengesteld. De samenstellers zijn echter niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruik van gegevens.

Colofon:

Productie: Telen met toekomst
Tekst: Harrie Pijnenburg (DLV Plant),
Jacques Rovers (PPO)
Eindredactie:
Wilco Dorresteyn (DLV Plant)
Vormgeving & druk: Graphiset, Uden

